T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/470
KARAR NO : 2019/520
KARAR TR : 30.09.2019

ÖZET: 6331 sayılı Kanun'un 4, 17 ve 30. maddelerine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (ğ) ve (n) bentleri uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.E. Madencilik Enerji Nakliye İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.
Vekili : Av. Ö. K.
Davalı : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. M.E.Y.

O L A Y : Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü Elazığ Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nün 22.1.2019 gün ve 660-E.00000913497 sayılı işlemi ile, davacı şirkette 22.2.2017 tarihinde meydana gelen ve E.A. isimli işçinin göçük altında kalarak ölmesine sebep olan kaza nedeniyle yapılan inceleme sonucu, davacı şirkete ait işyerinde, risk değerlendirilmesinin ruhuna (planla+uygula+kontrol et+önlem al döngüsünün sürekli hayatta tutulduğu) uymayan ve risk değerlendirilmesi çalışması yapmanın amacına uyulmamış işyerine ait bir risk değerlendirilmesi bulunduğundan bahisle, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 30. maddesine muhalefetten, İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirilmesi Yönetmeliğinin 10. maddesinin ihlalinden 6331 sayılı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi uyarınca 4.050,00 TL;

İş sağlığı ve güvenliği kurulunun iş ve işleyiş ruhuna (iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tehlikeleri ve önlemleri değerlendirmek, tedbirleri belirlemek, işyerinin niteliğine uygun bir iş sağlığı ve güvenliği iç yönerge taslağı hazırlamak, işyerinin iş sağlığı ve güvenliği durumuyla ilgili yıllık bir rapor hazırlamak, o yılki çalışmaları değerlendirmek, elde edilen tecrübeye göre ertesi yılın çalışma programında yer alacak hususları değerlendirerek belirlemek v.b. döngüsünün sürekli hayatta tutulduğu işyerinin iş sağlığı ve güvenliği seviyesini artırılmasına katkı sağlayıcı) uymayan ve risk değerlendirmesi çalışması yapmanın amacına uyulmamış, inceleme, izleme ve uyarmayı öngören bir düzen içinde ve ilgili esasların göz önünde tutulmadığı işyerine ait bir iş sağlığı ve güvenliği kurulu bulunduğundan bahisle, 6331 sayılı Kanun'un 30. maddesine muhalefetten, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmeliğin 9. maddesinin ihlalinden 6331 sayılı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi uyarınca 4.050,00 TL;

İşyerinde tüm vardiyalardaki iş ve işleyişin sabit bir şekilde organize edilebilmesini sağlayıp, vardiyalar arasında ve vardiya içinde vardiyadan sorumlu kişiler ile vardiyada görev yapan kişilerin bütüncül bir koordinasyonu ikmal edilmemiş böylece, işyeri organizasyonu iş ve işleyiş ruhuna (iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tehlikeleri ve önlemleri değerlendirmek, tedbirleri belirlemek, işyerinin niteliğine uygun bir iş sağlığı ve güvenliği iç yönerge taslağı hazırlamak, işyerinin iş sağlığı ve güvenliği durumuyla ilgili yıllık bir rapor hazırlamak, o yılki çalışmaları değerlendirmek, elde edilen tecrübeye göre ertesi yılın çalışma programında yer alacak hususları değerlendirerek belirlemek v.b. döngüsünün sürekli hayatta tutulduğu işyerinin iş sağlığı ve güvenliği seviyesini artırılmasına katkı sağlayıcı) uymayan ve risk değerlendirmesi çalışması yapmanın amacına uyulmamış, inceleme, izleme ve uyarmayı öngören bir düzen içinde ve ilgili esasların göz önünde tutulmadığı işyerine ait bir iş organizasyonu bulunduğundan bahisle, 6331 sayılı Kanun'un 30. maddesine muhalefetten, Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinin ilgili maddelerinin ihlalinden 6331 sayılı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrasının (n) bendi uyarınca 20.250,00 TL;

İşyerinde tahkimat çalışmalarında iş ve işleyiş ruhuna (kim tarafınca hazırlandığı açıklan-mamış, hangi tarihte oluşturulduğu belirtilmemiş, iş edinimini gerçekleştirecek ve işi verecek taraf-larca anlaşıldığının-öğrenildiğinin-kabul edildiğinin ortaya konulmamış, hangi bilimsel pratik/teorik verilerden yararlanılarak tahkimat dizayn ve planının

oluşturulduğunun anlaşılmamış, tahkimat işinin kim ya da kimlerce yapılacağının net olarak ortaya konulmamış, spesifik tahkimat işlerinde çalışma izni gerekliliğinin belirtildiği şekilde oluşturulmamış) uymayan işyerine ait bir talimat- yönerge bulun-duğundan, işyerinde zemine ilişkin mühendislik çalışmalarıyla zeminin sınıflandırılarak, bu sınıflara göre de tahkimat planlarının oluşturulabileceği herhangi bir jeolojik zemin etüdüne ilişkin mühendislik_çalışması bulunmadığından, Genel Müdür, İş Güvenliği Uzmanı ve Maden Mühendisi için oluşturulmuş görev tanımları ve buna ilişkin görev-yetki tanımlamaları ilgili tüm çalışanların iş sözleşmesinde atfen yer almamış ya da bu görev tanımları açıkça belirtilmediğinden, vardiyalar arasında ve vardiya içinde vardiyadan sorumlu kişiler ile vardiyada görev yapan kişilerin bütüncül bir koordinasyonunun İkmal edilmemiş olduğundan bahisle, 6331 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fikrasının (a) bendinin ihlalinden aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fikrasının (n) bendi uyarınca 8.106,00 TL;

Ocak içinde nakliye işlerinde, kepçe (traktörden modifiye edilmiş) kullanımı söz konusu olup, fiilen daha küçük boyut sahibi olup ve kullanılması daha güvenli (uzaktan kumandalı) iş ekipmanı seçimiyle, özellikle yeraltı madencilik faaliyetleri açısından (cevher ve/veya pasa nakli) üretim-güvenlik eğrisinde optimal noktaya daha yakın ve iş ile işleyiş açısından daha verimli bir iş ekipmanı (nakliye aracı) kullanımı söz konusu olmadığından bahisle, 6331 sayılı Kanun'un 30. maddesine muhalefetten, İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği'nin 5. maddesinin ihlalinden aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fikrasının (n) bendi uyarınca

E.A.'ya ait, 9.1.2017 tarihli, Personel Müdürlüğü + İş Güvenliği + Bölüm Amiri olarak üç etaplı bir Oryantasyon Eğitim Katılım Formu düzenlenmiş olup, söz konusu bu oryantasyon eğitiminde, Personel Müdürlüğü başlığı altında "şirket tarihçesi, şirket ürünlerinin hizmeti, organizasyon şeması, şirket kültürü, değerler, şirket vizyonu, ücret sistemi, ücret prosedürü, ödüllendirme, bireysel öneri sistemi, izin prosedürü, çalışma saatleri, dinlenme araları, yemek saatleri, servis güzergahları ve disiplin prosedürü" başlıklarının yer aldığı, sadece çalışan E.A. tarafınca ıslak imza altına alınmış, fakat ilgili işverenlik tarafı personel müdürlüğü yetkililerince ıslak imza altına alınmamış olduğu, öte yandan, İş Güvenliği başlığı altında "şirket iş güvenliği politikası, işçi sağlığı ve iş güvenliği tebliği, koruyucu güvenlik malzemelerinin teslimi, koruyucu güvenlik malze-melerinin kullanma şekli, çalışacağı bölüme ait iş güvenliği kuralları ve işçinin iş güvenliği sorumlulukları paylaşımı" başlıklarının yer aldığı, E.A. ile ilgili işverenlik tarafının iş güvenliği adı altındaki yetkilisi olan iş güvenliği uzmanı İ.A. tarafınca ıslak imza altına alındığı, diğer yandan, Bölüm Amiri başlığı altında "firmanın gezdirilmesi, işleyişin anlatılması, üretilen ürünlerin veya sunulan hizmetlerin tanıtılması, kalite politikasının paylaşımı, bölüm amaçlarının veya hedeflerinin paylaşımı, diğer bölümler ile işbirliği yapılan konuların aktarılması, çalışma alanlarının gösterilmesi, kullanılacak ekipmanların tanıtılması, iş - tanımının birlikte gözden geçirilmesi, iş güvenliği ile ilgili kuralların ve talimatların paylaşımı ve performans beklentileri" başlıklarının yer aldığı, E.A. ile ilgili işverenlik tarafının birim amiri adı altındaki yetkilisi olan Maden Mühendisi A.G.E. tarafınca ıslak imza altına alındığı, diğer taraftan ise, E.A.'ya ait, 17.1.2011 tarihli, 1. Kademe Eğitim Katılım Formu ile buna ilişkin olarak "genel iş güvenlik eğitimi ve güvenlik kültürü, elektrik tehlikeleri riskleri ve önlemleri, elle kaldırma ve taşıma teknikleri, kişisel koruyucu malzemelerin kullanımı, madencilikte iş kazalarının sebepleri ve koruma prensipleri ile teknikleri uygulaması" isimli eğitim konularının yer aldığı 36010 sertifika nolu A sınıfı iş güvenliği uzmanı İ.A. tarafınca, 20.1.2017/25 tarih-belge nolu bir İs Sağlığı ve Güvenliği Eğitim Katılım Belgesi başlıklı bir eğitim belgesi bulunduğu, ancak söz konusu tüm eğitimlere binaen ölçme-değerlendirme yapılmadığından bahisle, 6331 sayılı Kanun'un 30. maddesine muhalefetten, Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenlik Şartları Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 12. maddesinin altıncı fikrasının ihlalinden aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fikrasının (n) bendi uyarınca 4.050,00 TL;

E.A.'ya ait bir mesleki eğitim belgesi bulunmadığından bahisle, 6331 sayılı Kanun'un 17. maddesinin ihlalinden aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fikrasının (ğ) bendi uyarınca 547,00 TL olmak üzere, 6331 sayılı Kanun'un 26. maddesinin ikinci fikrasına dayanılarak davacı şirket adına toplam olarak 45.103,00 TL idari para cezası verildiği davacı şirkete bildirilmiştir.

Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

ELAZIĞ 1. SULH CEZA HAKİMLİĞİ: 7.5.2019 gün ve D.İş:2019/513 sayı ile; Uyuşmazlık Mahkemesi kararları uyarınca yapılan başvuru konusunda karar verme görevinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, yapılan itiraz Elazığ 2. Sulh Ceza Hakimliğince kesin olarak reddedilmiştir.

Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ELAZIĞ 2. İDARE MAHKEMESİ: 19.6.2019 gün ve E:2019/161 sayı ile; 6331 sayılı Kanun uyarınca Elazığ Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından verilen idari para cezasının iptal edilmesi istemiyle açılan davada, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 ve 27. maddeleri gereğince davanın çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 30.09.2019 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki

sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 6331 sayılı Kanun'un 4, 17 ve 30. maddelerine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 26. maddesinin birinci fıkrası (ğ) ve (n) bentleri uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun "İşverenin genel yükümlülüğü" başlığı altında düzenlenen 4. maddesinde, "İşveren, çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olup bu çerçevede;

a) Mesleki risklerin önlenmesi, eğitim ve bilgi verilmesi dâhil her türlü tedbirin alınması, organizasyonun yapılması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması, sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapar.(….)"

"Çalışanların eğitimi" başlıklı 17. maddesinde, " (1) İşveren, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlar. Bu eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir. Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.

(2) Çalışan temsilcileri özel olarak eğitilir.

(3) Mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, yapacağı işle ilgili mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılamaz.

(4) İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe başlamadan önce, söz konusu kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir. Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.

(5) Tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde; yapılacak işlerde karşılaşılacak sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitimin alındığına dair belge olmaksızın, başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar işe başlatılamaz.

(6) Geçici iş ilişkisi kurulan işveren, iş sağlığı ve güvenliği risklerine karşı çalışana gerekli eğitimin verilmesini sağlar.

(7) Bu madde kapsamında verilecek eğitimin maliyeti çalışanlara yansıtılamaz. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır. Eğitim sürelerinin haftalık çalışma süresinin üzerinde olması hâlinde, bu süreler fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma olarak değerlendirilir.";

"İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çeşitli yönetmelikler" başlıklı 30. maddesinde, " (1) Aşağıdaki konular ile bunlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir:

a) İlgili bakanlıkların görüşü alınarak, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması, sürdürülmesi ve mevcut durumun iyileştirilmesi amacıyla; işyeri bina ve eklentileri, iş ekipmanı, işin her safhasında kullanılan ve ortaya çıkan maddeler, çalışma ortam ve şartları, özel risk taşıyan iş ekipmanı ve işler ile işyerleri, özel politika gerektiren grupların çalıştırılması, işin özelliğine göre gece çalışmaları ve postalar hâlinde çalışmalar, sağlık kuralları bakımından daha az çalışılması gereken işler, gebe ve emziren kadınların çalışma şartları, emzirme odaları ve çocuk bakım yurtlarının kurulması veya dışarıdan hizmet alınması ve benzeri özel düzenleme gerektirebilecek konular ve bunlara bağlı bildirim ve izinler ile bu Kanunun uygulanmasına yönelik diğer hususlar.

b) İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili olarak;

1) Çalışan sayısı ve tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak hangi işyerlerinde işyeri sağlık ve güvenlik biriminin kurulacağı, bu birimlerin fiziki şartları ile birimlerde bulundurulacak donanım.

2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminde görev alacak işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin nitelikleri, işe alınmaları, görevlendirilmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde çalışan sayısı ve işyerinin yer aldığı tehlike sınıfı göz önünde bulundurularak asgari çalışma süreleri, işyerlerindeki tehlikeli hususları nasıl bildirecekleri, sahip oldukları belgelere göre hangi işyerlerinde görev alabilecekleri.

3) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunacak kişi, kurum ve kuruluşların; görev, yetki ve yükümlülükleri, belgelendirilmeleri ve yetkilendirilmeleri ile sunulacak hizmetler kapsamında yer alan sağlık gözetimi ve sağlık raporları, kuruluşların fiziki şartları ile kuruluşlarda bulundurulacak personel ve donanım.

4) İş sağlığı ve güvenliği hizmeti sunan kişi, kurum ve kuruluşlardan işyeri tehlike sınıfı ve çalışan sayısına göre; hangi şartlarda hizmet alınacağı, görevlendirilecek veya istihdam edilecek kişilerin sayısı, işyerinde verilecek hizmet süresi ve belirlenen görevleri hangi hallerde işverenin kendisinin üstlenebileceği.

5) İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin eğitimleri ve belgelendiril-meleri, unvanlarına göre kimlerin hangi sınıf belge alabilecekleri, işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli eğitimi verecek kurumların belgelendirilmeleri, yetkilendirilmeleri ile eğitim programlarının ve bu programlarda görev alacak eğiticilerin niteliklerinin belirlenmesi ve belgelen-dirilmeleri, eğitimlerin sonunda yapılacak sınavlar ve düzenlenecek belgeler.

6) (Ek: 10/9/2014-6552/18 md.) 50'den az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin üstlenilmesine ilişkin eğitim programları, eğitimin süresi ve eğiticilerin nitelikleri ile görevlendirmeye ilişkin hususlar.

c) Risk değerlendirmesi ile ilgili olarak; risk değerlendirmesinin hangi işyerlerinde ne şekilde yapılacağı, değerlendirme yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli izinlerin verilmesi ve izinlerin iptal edilmesi.

ç) Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak, işverenlerin işyerlerinde bu Kanun kapsamında yapmakla yükümlü oldukları kişisel maruziyete ve çalışma ortamına yönelik gerekli kontrol, inceleme ve araştırmalar ile fiziksel, kimyasal ve biyolojik etmenlerle ilgili ölçüm ve laboratuvar analizlerinin usul ve esasları ile bu ölçüm ve analizleri yapacak kişi ve kuruluşların niteliklerinin belirlenmesi, gerekli yetkilerin verilmesi ve verilen yetkilerin iptali ile yetkilendirme ve belgelendirme bedelleri.

d) Yapılan işin niteliği, çalışan sayısı, işyerinin büyüklüğü, kullanılan, depolanan ve üretilen maddeler, iş ekipmanı ve işyerinin konumu gibi hususlar dikkate alınarak acil durum planlarının hazırlanması, önleme, koruma, tahliye, ilk yardım

ve benzeri konular ile bu konularda görevlendirilecek kişiler.

e) Çalışanlara ve temsilcilerine verilecek eğitimler, bu eğitimlerin belgelendirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verecek kişi ve kuruluşlarda aranacak nitelikler ile mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan işler.

f) Kurulun oluşumu, görev ve yetkileri, çalışma usul ve esasları, birden çok kurul bulunması hâlinde bu kurullar arasındaki koordinasyon ve iş birliği.

g) (Değişik: 4/4/2015-6645/5 md.) İşyerlerinde işin durdurulması, hangi işlerde risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda işin durdurulacağı, durdurma sebeplerini gidermek için mühürlerin geçici olarak kaldırılması, yeniden çalışmaya izin verilme şartları, çok tehlikeli işler sınıfında yer alan başta maden ve yapı olmak üzere işyerlerinde acil durdurmayı gerektiren hususlar, acil hâllerde işin durdurulmasına karar verilinceye kadar geçecek sürede alınacak tedbirlerin uygulanması.

ğ) (Değişik: 28/11/2017-7061/103 md.) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ile müştereken, büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılması için alınacak tedbirler, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerlerinin belirlenmesi ve sınıflandırılması, yeni kurulacak veya halen faaliyette bulunan işyerleri için büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporunun hazırlanması, incelenmesi, güvenlik raporu olmaması durumunda işin durdurulması veya işin devamına izin verilmesi ve büyük endüstriyel kazaların önlenmesi ve etkilerinin azaltılmasına ilişkin diğer hususlar.

(2) Birinci fıkranın (b) bendine göre işyeri hekimi ve diğer sağlık personeline dair çıkarılan yönetmelikte yer alan işyeri hekimi ve diğer sağlık personelinin eğitim programları, çalışma süreleri, görev ve yetkilerine ilişkin hususlarda Sağlık Bakanlığının uygun görüşü alınır.

(3) (Ek: 4/4/2015-6645/5 md.) Maden işyerlerinin hangilerinde sığınma odalarının kurulabileceği ve bu odaların teknik özelliklerine dair usul ve esaslar Bakanlıkça bir yıl içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Bu teknik özellikler, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak belirlenir." denilmiş;

"İdari para cezaları ve uygulanması" başlıklı 26. maddesinde ise, " (1) Bu Kanunun;

(…..)

ğ) (Değişik: 4/4/2015-6645/4 md.) 17 nci maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, her bir aykırılık için çalışan başına ayrı ayrı beşyüz Türk Lirası,

(…..)

n) 30 uncu maddesinde öngörülen yönetmeliklerde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen işverene, uyulmayan her hüküm için tespit edildiği tarihten itibaren aylık olarak bin Türk Lirası,

(…..)

idari para cezası verilir.

(2) (Değişik: 4/4/2015-6645/4 md.) Bu Kanunda belirtilen idari para cezaları, 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları hariç gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve İş Kurumu il müdürünce verilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler için uygulanan idari para cezaları hariç tahsil edilen idari para cezaları genel bütçeye gelir kaydedilir. 14 üncü maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenlere uygulanacak idari para cezaları ise doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumunca verilir. Sosyal Güvenlik Kurumunca verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102 nci maddesi hükümleri uygulanır. Verilen diğer idari para cezaları tebliğinden itibaren otuz gün içinde ödenir. İdari para cezaları tüzel kişiliği bulunmayan kamu kurum ve kuruluşları adına da düzenlenebilir." hükmü yer almıştır.

Olayda, davanın, Elazığ Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından davacı şirket adına 6331 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, 6331 sayılı Kanun'da ise, idari para cezası verilecek hususların düzenlendiği ancak idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği, ayrıca, bu Kanun uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından verilen idari para cezalarının tebliğ, itiraz ve tahsilinde 5510 sayılı Kanunun 102. maddesi hükümlerinin uygulanacağı anlaşılmıştır.

Öte yandan, 30.3.2005 gün ve 25772 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değişik 3. maddesinde ise, "(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve müllkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer Kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o

dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu uyarınca, Elazığ Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verildiği, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6331 sayılı Kanun'da da bu Kanun uyarınca Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünce verilen para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Elazığ 2. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Elazığ 1.Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 7.5.2019 gün ve D.İş:2019/513 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Elazığ 2. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Elazığ Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 7.5.2019 gün ve D.İş:2019/513 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 30.09.2019 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN